

Snijders protiv Holandije¹ (broj 56440/15), 6.2.2024.

Nema povrede člana 6. st. 1. i 3.d)

Podnositac predstavke je Johan Snijders, holandski državljanin. U vrijeme podnošenja predstavke bio je u zatvoru u Heerhugowaardu (Holandija), nakon što je 2012. godine osuđen za ubistvo počinjeno 2002. godine.

Podnositac predstavke se žalio da mu nije pružena prilika da efektivno ospori dokaze protiv njega kao rezultat postupka koji je vođen u vezi sa ispitivanjem anonimnog svjedoka X, čije su inkriminirajuće izjave korištene u njegovoj osudi za ubistvo, te da su mu time povrijeđena prava iz člana 6 st. 1. i 3 (d) Konvencije.

Evropski sud je zaključio da su navedeni dobri razlozi koji opravdavaju zaštitu identiteta svjedoka. Također, izjave anonimnog svjedoka, iako nisu bile beznačajne težine, nisu bili jedini ili odlučujući osnov za osudu podnosioca predstavke. Poteškoće sa kojima se susrela odbrana zbog anonimnosti svjedoka dovoljno je uravnotežena u postupku pred sudovima.

Đuric protiv Srbije (broj 24989/17), 6.2.2024.

Povreda člana 6. EK

Podnositac predstavke je Milan Đurić, državljanin Srbije.

Predmet se odnosi na navodno pravo podnosioca predstavke na invalidinu. On tvrdi da je u vrijeme kada je imao 13 godina teško povrijeden detonatorskim kapislama zaostalim nakon oružanog sukoba. Kasnije je tražio da mu se prizna statusa civilnog invalida rata u cilju ostvarivanja niza povezanih beneficija, ali je njegov zahtjev na kraju odbijen. Konačnom odlukom upravnog suda je zaključeno da su upravni organi pravilno odbili zahtjev podnosioca predstavke jer relevantni zakonski uslovi nisu bili ispunjeni. Konkretno, podnositac predstavke nije pružio nikakav pismeni dokaz iz vremena eksplozije u vezi sa porijekлом detonatorskih kapisli, odnosno da li su one zaista zaostale nakon rata ili ne. Također je zaključio da, s obzirom na prirodu predmeta podnosioca predstavke, nije bilo potrebe da se održi usmena rasprava niti da se vrši njegova „puna nadležnost“ u smislu zakona.

Pozivajući se na čl. 6 (pravo na pravično suđenje) podnositac predstavke se žali na nepravičnost upravnog postupka i spora te nedostatak usmene rasprave i zakonsku obavezu da se koriste samo pismeni dokazi koji datiraju od povrede, bez obzira na činjenicu da je na samim državnim organima tužene države bilo da obezbijede ove dokaze u relevantno vrijeme.

Evropski sud je zaključio da je podnositac predstavke bio suočen i sa pravnom i sa činjeničnom nemogućnošću da se njegov zahtjev propisno ispita. Evropski sud je ukazao na policijsku izjavu koja je odbačena kao procesno neprihvatljiva jer nije datirala iz vremena povrede podnosioca predstavke a u kojoj je između ostalog priznato da su

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsку dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskega i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

detonatorske kapisle zaista bile ostavljene nakon prethodnih ratova. Prema mišljenju Evropskog suda izjavu su stoga nadležni organi morali detaljnije ispitati.

Također, bez obzira na specifičnosti održavanja usmene rasprave u kontekstu zahtjeva vezanih za socijalna pitanja i slobodu procjene tužene države kada je riječ o vođenju kontradiktornog postupka, po mišljenju Evropskog suda u vrlo specifičnim okolnostima ovog predmeta bilo je korisno da nacionalni sud sasluša, na usmenoj raspravi i u prisustvu podnosioca predstavke ili njegovog zakonskog zastupnika, penzionisanog policajca, koji se pominje u predmetnoj policijskoj izjavi a koji je mogao ponuditi druge relevantne detalje.

Evropski sud je zaključio da podnositelj predstavke nije imao efektivno pravo na pravično suđenje i nije mu bila pružena razumna prilika da iznese svoj slučaj, uključujući i iznošenje slučaja na usmenoj raspravi, pod uslovima koji ga ne bi doveli u znatno nepovoljniji položaj. Shodno tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije.

Janočková i Kvocera protiv Slovačke (broj 39980/22), 8.2.2024.

Povreda člana 8. EK

Povreda člana 13. u vezi sa članom 8. EK

Podnosioci predstavke su Beata Janočkova i Daniel Kvocera, slovački državljanini. Oni su majka i sin.

Predstavka se odnosi na postupak izvršenja hitne privremene mjere kojom se reguliše roditeljski kontakt gospođe Janočkove sa njenim sinom.

Pozivajući se na članove 8 (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) i 13 (pravo na djelotvoran pravni lijek), podnosioci predstavke se žale da su postupci za izvršenje naloga za kontakt iz 2018. godine bili predug i da je način na koji su vođeni bio nespojiv sa dužnošću slovačke države da osigura njihovo pravo na poštovanje njihovog privatnog i porodičnog života. Oni se također žale da im je uskraćen djelotvoran pravni lijek pred Ustavnim sudom.

Evropski sud je zaključio da mjere koje su poduzeli domaći sudovi nisu bile primjerene i učinkovite kako bi omogućile ponovni susret između podnosioca predstavke.

Bogdan protiv Ukrajine (broj 3016/16), 8.2.2024.

Povreda člana 6. st. 1 i 3.c)

Podnositelj predstavke je Valerij Pavlovič Bogdan, ukrajinski državljanin koji je rođen 1988. godine i nalazi se u pritvoru u Vinici (Ukrajina).

Predstavka se odnosi na navod podnosioca predstavke da je njegova osuda iz 2014. godine za krivično djelo provale bila nepravična, jer se zasnivala na priznanju koje je dao u početnim

fazama istrage dok je bio u pritvoru koji nije evidentiran, kada je patio od simptoma odvikavanja od droge i kada se odrekao svog prava na advokata.

Pozivajući se na član 6. st. 1. i 3. (c) (pravo na pravično suđenje/pravo na pravnu pomoć po sopstvenom izboru), on posebno navodi da odricanje nije bilo valjano i da je njegovo pravo na pristup advokatu stoga bilo prekršeno.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da Vlada nije uspjela dokazati da se podnositelj predstavke valjano odrekao prava na advokata. Evropski sud takođe nije uočio nijedan uvjerljiv razlog koji bi opravdao izostanak advokata. U pogledu pravičnosti postupka u cjelini Evropski sud je istakao da je podnositelj predstavke u određenoj mjeri bio ranjiv zbog svog zdravstvenog stanja. Osporene izjave bile su direktno inkriminirajuće. Date odmah na početku istrage, one su uokvirile način na koji su vlasti pristupile istrazi i stoga su činile vrlo značajan dio dokaza protiv njega. Iako izjave koje je podnositelj zahtjeva dao prije nego što je obaviješten o njegovom pravu na pravnu pomoć nikada nisu uvedene kao dokaz protiv njega, omogućile su vlastima da pribave dodatne dokaze protiv njega lociranjem i vraćanjem ukradene robe. Nakon što je dao te izjave, podnositelj je mogao smatrati štetnim mijenjati ih nakon što je bio obaviješten o pravu na pravnu pomoć i nakon što je rekonstrukcija obavljena. Izjave koje je kasnije dao tokom rekonstrukcije imale su centralnu ulogu u postupku.

Evropski sud je dalje istakao da je procjena pitanja njegovog psihičkog stanja tokom rekonstrukcije bila površna te se domaći sudovi nisu dovoljno pozabavili njegovim pritužbama u vezi s povredom prava na advokata. Konačno, Evropski sud se nije uvjerio da je krivični postupak, promatran u cjelini, otklonio procesne nedostatke nastale u prvim danima istrage.